SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 142/2024-114

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a zo sudcov Jany Baricovej a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [redacted], [redacted], [redacted], vo veci porušenia základných práv podľa čl. 17, čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a porušenia práv podľa čl. 6 ods. l, 3 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a vo veci návrhov sťažovateľa v špecifikovanej trestnej veci takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.
Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 4. januára 2024 a 9. januára 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vyjadriť sa k všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, porušenia práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. l a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru. Sťažovateľ sa tiež domáha zrušenia rozsudku Okresného súdu Trenčín sp. zn. 8 Tk 5/2022 zo 7. decembra 2023 a vrátenia obžaloby Krajskej prokuratúre v Trenčíne. Žiada tiež o vyslovenie porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ústavy z dôvodu nezákonnej väzby. Domáha sa tiež priznania sumy 13 000 eur z titulu nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu a zároveň požaduje sumu 2 500 eur z titulu majetkovej škody. Z dôvodu porušenia prezumpcie neviny špecifikovaným prokurátorom (odvysielaním reportáží v TV JOJ a TV Markíza) sa domáha sumy 44 000 eur. Žiada o vylúčenie prokurátora zo svojej trestnej veci a tiež o *„zmenu Okresného súdu“* z dôvodu zaujatosti. Žiada o potrestanie špecifikovaných prokurátorov *„za ohýbanie práva“*. Domáha sa tiež náhrady trov konania náležiacej jeho obhajcovi.

2. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti obsiahlo poukazuje na trestnú vec, v ktorej mal byť obvinený a v ktorej bola okrem iných aj proti nemu podaná obžaloba za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a), b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona. Sťažovateľovi a iným obvineným sa kladie za vinu, že zadovažovali expanzné zbrane a tieto následne upravovali na streľby schopné zbrane, a to v období rokov 2012 až 2017.

3. V predmetnej trestnej veci má prebiehať súdne konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 8 Tk 5/2022. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 30. septembra 2022 sa konalo prvé hlavné pojednávanie, na ktorom sa dvaja spoluobžalovaní [redacted] a [redacted] priznali *„k tomu čo sa nikdy nestalo“*. Pričom sťažovateľ sa tiež mal priznať k spáchaniu špecifikovaného skutku *„v zúfalstve do očí bijúcej nespravodlivosti som bol donútený sa priznať ku všetkému len z dôvodu, aby ma už konečne pustili z väzby a konečne sa ukončilo toto moje trápenie...“*.

4. Sťažovateľ tiež poukazuje na to, že opakovane žiadal o prepustenie z väzby na slobodu, pričom tieto jeho žiadosti boli zamietnuté. Sťažovateľ bol napokon prepustený z väzby až 17. októbra 2022 po rozhodnutí Krajského súdu v Trenčíne s povinnosťou zdržiavať sa len v Trenčianskom kraji a s kontrolou pohybu monitorovacím zariadením: *„Konečne až 7. 11. 2023 mi zrušili obmedzenie zdržiavať sa len v TN kraji, kde po 13-tich mesiacoch máme mať konečne posledné pojednávanie na OSTn dňa 5. 12. 2023.“*

5. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza rozsiahle námietky týkajúce sa tzv. predprípravného konania, samotného obvinenia a taktiež aj podania obžaloby. Okrem iných namieta, že obvinenie mu bolo vznesené len na podklade výpovede spolupracujúceho obvineného (tzv. kajúcnika), obsiahlo poukazuje na rozpory vo výpovediach svedkov a spoluobvinených, namieta nezákonný postup a zaujatosť prokurátora, vyšetrovateľov a pod.

6. Značnú časť ústavnej sťažnosti predstavujú odkazy sťažovateľa na jeho podania, resp. aj trestné oznámenie na príslušných prokuratúrach vrátane Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a na spôsob ich vybavenia, s ktorým nesúhlasí. Poukazuje aj na to, že došlo k porušeniu prezumpcie neviny s odkazom na odvysielanie televíznych reportáží v TV JOJ a TV Markíza, v ktorých sa k predmetnej trestnej veci vyjadroval prokurátor.

7. Sťažovateľ vo svojej ústavnej sťažnosti obsiahlo uvádza citácie z rozhodnutí všeobecných súdov, ústavného súdu a tiež Európskeho súdu pre ľudské práva.

II.
Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Ústavný súd po preskúmaní ústavnej sťažnosti konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa náležitosti kvalifikovaného návrhu na začatie konania pred ústavným súdom ustanovené v § 43 ods. 1 a 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj náležitosti ústavnej sťažnosti podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

9. Sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť neodôvodnil skutkovou a právnou argumentáciou, ktorá by umožňovala posúdiť opodstatnenosť jeho ústavnej sťažnosti. Zákonnou náležitosťou návrhu na začatie konania a ústavnej sťažnosti je odôvodnenie (§ 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde),

predovšetkým uvedením konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd [§ 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde].

10. Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už formuloval právny názor (pozri napr. IV. ÚS 359/08), podľa ktorého má nedostatok odôvodnenia ústavnej sťažnosti (alebo jej časti) významné procesné dôsledky. Je základnou povinnosťou sťažovateľa, aby čo najpresnejšie opísal skutkový stav, z ktorého vyvodzuje svoj procesný nárok na ochranu poskytovanú ústavným súdom. Okrem opísania skutkových okolností musí odôvodnenie sťažnosti obsahovať najmä právne argumenty a právne posúdenie predloženého sporu. Ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje len všeobecný popis jeho výhrad vo vzťahu k jeho trestnej veci – od fázy tzv. predprípravného konania až po fázu súdneho konania trestného. Zároveň obsahuje všeobecné námietky proti jeho držaniu vo väzbe, resp. zamietnutiu žiadostí o prepustenie z väzby na slobodu. A okrem toho ešte ďalšie námietky smerujúce k spôsobu vybavenia jeho podaní príslušnými orgánmi prokuratúry, všeobecné námietky týkajúce sa postupu vyšetrovateľov a prokurátorov. Sťažovateľ zároveň namieta zaujatosť prokurátorov a okresného súdu. Bez konkrétneho vzťahu k týmto námietkam sťažovateľ formuluje svoju požiadavku, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru. Ústavná sťažnosť obsahuje viaceré návrhy – návrh na disciplinárne potrestanie, prípadne na trestný postih prokurátorov, priznanie náhrady majetkovej a nemajetkovej ujmy za nezákonnú väzbu, náhradu za porušenie princípu prezumpcie neviny a tiež na odňatie veci okresnému súdu. Je zjavné, že o viacerých návrhoch ústavný súd nemá právomoc rozhodnúť. Vo vzťahu k označenému rozsudku okresného súdu (ktorého kópiu sťažovateľ nepriložil k ústavnej sťažnosti) sťažovateľ neuviedol žiadne relevantné odôvodnenie – skutkové a právne námietky, neuviedol údaje o právoplatnosti uvedeného rozsudku, resp. neuviedol právne prostriedky nápravy, ktoré proti tomuto rozsudku uplatnil. Nie je zrejmý ani obsah výroku predmetného rozsudku. Ústavná sťažnosť je takto odôvodnená eklekticky, v jednom podaní sťažovateľ namieta všetky skutočnosti, ktoré majú podľa neho priamy alebo hoci aj nepriamy vzťah k jeho trestnej veci. Zároveň ide o odôvodnenie miestami všeobecné, súhrnné a nezrozumiteľné. Z obsahu ústavnej sťažnosti sa javí, ako keby sťažovateľ poňal ústavnú sťažnosť ako ďalší a generálny opravný prostriedok v systéme trestného súdnictva, v ktorom súhrnne formuluje všetky námietky týkajúce sa svojej trestnej veci.

11. Odôvodnenie návrhu je pritom podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde zákonom ustanovenou podmienkou konania pred ústavným súdom. V tejto súvislosti ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy.

12. Vychádzajúc z § 34 ods. 1 zákona o ústavnom súde, v konaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ústavy sťažovateľ musí byť v celom konaní zastúpený advokátom (II. ÚS 238/2019). K ústavnej sťažnosti sťažovateľ nepripojil plnomocenstvo na svoje zastupovanie advokátom tak, ako to vyžaduje § 43 ods. 3 zákona o ústavnom súde (a z celej ústavnej sťažnosti navyše ani nevyplýva, že túto spísal advokát). Uvedená skutočnosť predstavuje pre ústavný súd jednak sťaženie podmienok na prieskum pre obsahovú a právnu nejasnosť námietok, čo ústi

do vyslovenia nesplnenia ďalšej náležitosti vyžadovanej zákonom a odmietnutia ústavnej sťažnosti z dôvodu podľa § 56 ods. 2 písm. b) zákona o ústavnom súde.

13. Ústavný súd si je vedomý, že sťažovateľ nie je zastúpený advokátom, a preto nemožno od neho očakávať podanie formálne bezchybného podania. Na druhej strane však zákonodarca aj preto povinné právne zastúpenie sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom uzákonil. Ústavnej sťažnosti sťažovateľa však chýba základný komponent, a to ucelený opis skutkového stavu, z ktorého obsahu by mal ústavný súd aj v prípade laickej ústavnej sťažnosti možnosť prinajmenšom posúdiť predostreté okolnosti so zameraním na existenciu možných porušení základného práva alebo slobody, ako aj posúdiť prieskumné mantinely pre ďalší postup ústavného súdu v konaní. Načrtnutý nedostatok tak v danom prípade, prirodzene, predznamenáva absenciu konzistentnej ústavnoprávnej argumentácie v podobe relevantných námietok a prezentovania súvislostí tykajúcich sa porušenia označených práv vo vzťahu k napadnutým rozhodnutiam, resp. konaniam, ktoré v danom prípade sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti neoznačil.

14. Rozsah nedostatkov ústavnej sťažnosti je taký, že ústavný súd nemal priestor na to, aby svojím zásahom tieto nedostatky odstránil. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na to, že v danom prípade sa nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí netýka formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale esenciálnych obsahových náležitostí (absencia zrozumiteľného petitu a konzistentného odôvodnenia). Označené ustanovenie zákona o ústavnom súde totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

15. Pretože ústavná sťažnosť neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to predovšetkým relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti, ústavný súd ústavnú sťažnosť v súlade s § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde odmietol pre nesplnenie zákonom ustanovených náležitostí.

16. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ako ich špecifikoval v petite ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2024

Miloš Maďar
predseda senátu